

**ELECCIONS MUNICIPALS 2007
PROGRAMA MARCO**

INDICE

INTRODUCCIÓN

I.- CONSTRUÍNDO A NACIÓN DESDE OS CONCELLOS

1.1.- A Administración Local Galega no proxecto de construción nacional:

- 1.1.1.- A internalización das entidades locais galegas, a Fegamp e o Pacto Local
- 1.1.2.- Un novo mapa administrativo: parroquias, comarcas, áreas metropolitanas
- 1.1.3.- Por un novo modelo de financiamento local
- 1.1.4.- A cooperación co goberno galego

1.2.- Unha ordenación territorial e unha planificación urbanística con visión de país

1.3.- Concellos comprometidos cos nosos sinais de identidade nacional: a normalización da lingua e a promoción da cultura

1.4.- Concellos solidarios

II.- AVANZANDO NA MELLORA DA CALIDADE DE VIDA

2.1.- O benestar social, obxectivo preferente

2.2.- No camiño da igualdade real entre homes e mulleres

2.3.- A vivenda como ben social

2.4.- Os concellos impulsores do desenvolvemento local e creación de emprego

2.5.- O desenvolvemento sustentábel, imprescindible para o benestar social

2.6.- A mocidade, no centro das políticas municipais

2.7.- Un ensino público de calidade

2.8.- Sanidade: atención pública de calidade para unha vida saudábel

2.9.- A defensa e protección dos/as consumidores/as

2.10.- O deporte como pilar do desenvolvemento persoal

2.11.- Achegando as novas tecnoloxías e a sociedade da información

2.12.- Mellorando a seguranza cidadá

III.- REXENERANDO A POLÍTICA E AFONDANDO NA DEMOCRACIA PARTICIPATIVA

3.1.- O BNG, garantía dos valores éticos na política

3.2.- Concellos transparentes e achegados aos/ás cidadáns/ás

3.3.- Impulsando a participación cidadá na vida municipal

INTRODUCCIÓN

O BNG concibe os concellos como piares indispensábeis para a vertebración de Galiza e a súa construción nacional, para avanzar na mellora da calidade de vida dos cidadáns e das cidadás e para a rexeneración política e o afondamento na democracia participativa. Con este programa marco o BNG pretende desde os concellos dar respostas globais a eses tres obxectivos.

Construíndo a nación desde os concellos

O BNG, desde o seu compromiso co afondamento no noso autogoberno a través dun novo estatuto de nación, aposta polo **proceso de internalización** das entidades locais galegas, convertendo o ámbito autonómico no seu espazo de referencia. O BNG é garantía do desenvolvemento dun **novo mapa administrativo** galego sustentado nos concellos, nas parroquias, nas comarcas e nas áreas metropolitanas, que superen as deputacións provinciais e o exercicio localista do poder municipal. Así mesmo, e neste obxectivo de construírmos a nación desde os concellos, para o BNG a relación das institucións locais co goberno galego debe guiarse pola **dialéctica da cooperación** e non pola competencia e pola confrontación. Cómpre fortalecer a **FEGAMP** como asociación de concellos que cumpra os obxectivos para a que foi creada, un instrumento acaído para a integración da política municipal no proxecto nacional, fronte á instrumentalización partidaria que pon en perigo a súa viabilidade futura. A aplicación do **Pacto Local** para un desenvolvemento e unha clarificación competencial integrados no proxecto nacional de Galiza e o traballo a prol dun **novo modelo de financiamento local** que remate co raquitismo orzamentario estrutural dos concellos, permitirán dotar estes de instrumentos xurídicos e financeiros acaídos para os seus fins.

A lingua, o territorio e a cultura son os nosos máis prezados sinais de identidade, elementos que nos singularizan e definen como nación. A destrución do territorio é un dos problemas máis graves que ten hoxe en día Galiza. Por iso, o BNG construír a nación desde os concellos tamén a través das súas políticas de ordenación territorial e planificación urbanística, sempre inseridas nas directrices nacionais de ordenación do territorio e cara aos obxectivos do desenvolvemento sustentábel, equilibrio territorial, urbanismo racional e ordenado e protección do ambiente e a paisaxe. Preservar, normalizar e potenciar a lingua e a cultura seguirá a ser igualmente un obxectivo preferente do nacionalismo.

O BNG constrúe a nación desde os concellos, unha nación solidaria e comprometida, tamén desde a acción de goberno municipal, na **cooperación e na solidariedade internacional**.

Avanzando na mellora da calidade de vida

Para o BNG os concellos son un instrumento fundamental para a mellora da calidade de vida e a conquista do benestar e a igualdade. As actuacións en materia de infraestruturas no ámbito local, aínda sendo importantes no obxectivo de mellorar a calidade de vida das persoas, reveláronse insuficientes. Por iso, BNG é consciente de que a mellora das condicións de vida pasan ineludiblemente por lles dar prioridade desde os concellos ás actuacións de **promoción económica e creación de emprego**, aos programas de **benestar social**, ás políticas sociais de **vivenda**, ao obxectivo ineludíbel da **igualdade** entre homes e mulleres e ao impulso de políticas transversais e transformadoras para a **mocidade**, ao ordenamento do territorio e á **planificación urbanística** ao servizo do interese público, á **protección do ambiente**, á posta en funcionamento de políticas e a dotación de equipamentos **educativos, sanitarios, culturais e deportivos** ou á introdución na administración local e ao achegamento aos/ás cidadáns/ás das

novas tecnoloxías. Para todos estes ámbitos de actuación, para os que o BNG oferta unhas políticas transformadoras da realidade e con solucións aos problemas de xestión cotiá que a sociedade demanda.

Rexenerando a política e afondando na democracia participativa

O BNG é recoñecido hoxe na sociedade galega como garantía dos valores éticos na política, unha garantía que se traduce en concellos transparentes e igualitarios no trato aos/ás cidadáns/ás e no respecto aos seus dereitos, en gobernos municipais e cargos públicos comprometidos na súa acción política sempre co interese público e nunca co privado ou particular e en gobernos municipais que entenden a concreción práctica da democracia no diálogo e na participación activa e directa na vida municipal dos/as cidadáns/ás e das súas organizacións representativas.

I.- CONSTRUÍNDO A NACIÓN DESDE OS CONCELLOS

1.- A Administración Local Galega no proxecto de construción nacional

1.1.- A internalización das entidades locais galegas, a FEGAMP e o Pacto Local

As entidades locais galegas, como entidades territoriais propias de Galiza, son un instrumento fundamental na vertebración do país. Por iso, o BNG traballará pola **internalización** das entidades locais convertendo o ámbito autonómico no espazo de referencia dos concellos.

O BNG traballará desde os gobernos municipais para que a **FEGAMP** cumpra os obxectivos para os que foi creada e sexa un instrumento acaído para a aplicación dos novos criterios do goberno galego a respecto da integración da política municipal no proxecto nacional, desde a transparencia e a igualdade. Desde este ámbito asociativo, o BNG pulará por unha aplicación do **Pacto Local** que asegure un desenvolvemento, afondamento e clarificación competencial integrado no proxecto nacional de Galiza.

1.2.- Un novo mapa administrativo: parroquias, comarcas, áreas metropolitanas

A actuación política do BNG encamiñárase a configurar un **novo mapa administrativo**, axustado á nosa realidade nacional e que supere as provincias e as deputacións, e baseado:

- a) No recoñecemento da **parroquia rural** como unidade de organización e participación no ámbito municipal.
- b) Na institucionalización definitiva das **comarcas** como entes territoriais, coa creación de **entidades asociativas de municipios** -mancomunidades e agrupacións de concellos- adaptadas a comarcas con certas peculiaridades
- c) No impulso á creación das **áreas metropolitanas**.
- d) **Na transferencia de servizos e funcións das deputacións provinciais** ás entidades municipais, supramunicipais ou á propia Xunta de Galiza.

A.- Parroquias

O BNG, desde os concellos, apoiará o recoñecemento, nun novo estatuto de nación, da parroquia rural como unidade de organización e de participación no ámbito municipal. Así mesmo, e a través da creación dos consellos parroquiais articularase a participación da parroquia na vida municipal.

B.- Comarcas

O BNG, desde os concellos, apoiará o recoñecemento, nun novo estatuto de nación, das comarcas como entidade territorial propia de Galiza que terán como finalidade primordial a cooperación e a coordinación dos concellos e a prestación integral dos servizos locais necesarios para o benestar dos/as cidadáns/ás.

C.- Áreas metropolitanas

O BNG continuará promovendo a institucionalización das áreas metropolitanas de Vigo e da Coruña, instrumento básico para a planificación e prestación conxunta de servizos e a coordinación de proxectos de interese común destas cidades e concellos da súa área de influencia.

1.3.- Por un novo modelo de financiamento local

A insuficiencia de recursos cos que contan os concellos para atender os servizos que prestan á cidadanía é unha realidade tanxíbel en practicamente todos os concellos do país. **O actual modelo de financiamento local** é incapaz de garantir a suficiencia dos recursos provocando un “raqutismo orzamental estrutural” nos concellos galegos. Entre as razóns desta situación destacamos as seguintes:

- Atribución e asunción de competencias non acompañadas dos recursos necesarios para financiarlas.
- Incremento nas demandas da cidadanía, cada vez máis diversificadas.
- Asunción de gastos en servizos que son titularidade doutras administracións: conservatorios de música, escolas de idiomas,...
- Redución dos ingresos municipais, pola escaseza de medios para garantir a eficacia recadatoria, para evitar a fraude,...
- A falta de correspondencia entre a capacidade recadatoria e o custo dos servizos.
- A falta de consideración da realidade dos concellos galegos (dispersión, avellentamento, etc...) na determinación da Participación nos Ingresos do Estado (PIE)
- A política de transferencias baseadas en decisións discrecionais que seguen a caracterizar o funcionamento dalgunhas deputacións provinciais.

O modelo de financiamento local é, pois, un sistema pouco equitativo, ríxido, insuficiente, e ás máis das veces, regresivo.

A actuación do BNG guiarase polos seguintes criterios:

- A.** Modificar o actual sistema de **Participación nos Ingresos do Estado (PIE)** en dous aspectos:
  - a. propiciando a integración plena da transferencia da PIE nos orzamentos da Xunta de Galiza.
  - b. Incrementando a contía da PIE en atención ao maior custo dos servizos derivado da superficie territorial, da dispersión e do avellentamento da poboación.
- B.** O BNG, desde os concellos, apoiará o recoñecemento nun estatuto de nación das **competencias de Galiza en materia de financiamento local** que permitan a creación dun Fondo de Financiamento Local en que se aglutine a transferencia da PIE e a Participación nos Ingresos da Xunta de Galiza. En desenvolvemento desas competencias apoiarase a aprobación dunha **Lei Galega de Facendas Locais**.
- C.** Mantemento do **fondo de compensación interterritorial** de Galiza destinado aos concellos máis pequenos para paliar desequilibrios tal e como se preveu no Pacto Local.
- D.** Defensa do principio de que “toda nova atribución de competencias aos entes locais deberá ir acompañada da **asignación dos recursos** que cubran o seu custe efectivo”.
- E.** Fortalecer a **capacidade e a eficacia recadatoria** dos concellos, unha xestión eficaz e o aproveitamento das figuras tributarias que gravan manifestacións de riqueza, e desenvolver, cando for posíbel, sistemas progresivos na fiscalidade local, bonificacións e exencións.

- F. No marco do **pacto local**, continuar co proceso de asunción por parte da Xunta de Galiza das competencias e do financiamento de servizos dependentes da Administración galega: escolas, centros de saúde, conservatorios,...
- G. **Integración e participación dos concellos nos órganos e nos mecanismos** que desde a Xunta de Galiza se poñan en marcha para garantir e mellorar o financiamento en condicións de equidade e igualdade entre concellos de servizos públicos de ámbito local e comarcal: Consorcio Galego de Servizos de Benestar e Igualdade,...
- H. Asegurar desde as **deputacións provinciais**, mentres existiren, o **reparto equitativo**, obxectivo e non discrecional do financiamento para os concellos.
- I. Impulsar desde os concellos a participación local e autonómica na **ordenación e xestión catastral**, de xeito que se garanta a información a ambas as administracións.
- K. Promover a **actualización normativa** para garantir a tributación de novos feitos impoñíbeis hoxe non gravados (ex.: espazo radioeléctrico, telefonía móbil, caixeiros automáticos,...).

Na **xestión de servizos** o BNG optará preferentemente pola xestión pública e, no seu caso, mixta ou pola concesión e arrendamento dos servizos municipais, atendendo ao interese público e, por tanto, ás circunstancias sociais e ás razóns económicas, de eficacia e de eficiencia que concorreren en cada caso. De optar pola concesión ou o arrendamento, o BNG velará polo respecto aos pregos de condicións e fará un especial seguimento da calidade dos servizos prestados

1.4.- A cooperación co goberno galego

A actuación dos gobernos municipais do BNG guiarase polo principio de cooperación e colaboración co goberno galego, participando daqueles mecanismos e instrumentos que desde a Xunta se poñan en marcha co obxectivo de integrar os concellos nun proxecto nacional, garantir o trato igualitario a todos os concellos do país, asegurar a prestación universal dos servizos fundamentais e dar maior eficacia e eficiencia as actuacións das diferentes administracións no ámbito territorial municipal.

2.- Unha ordenación territorial e planificación urbanística con visión de país

O BNG, desde os concellos, desenvolverá unha política de ordenación territorial sustentábel que garanta o equilibrio territorial, o desenvolvemento urbanístico racional e a protección do ambiente e a paisaxe.

2.1.- Infraestruturas e transporte

O BNG pulará desde os concellos por un novo estatuto de nación que dote Galiza de competencias plenas no deseño e xestión das infraestruturas públicas e redes de transporte, co obxectivo de asegurar a vertebración interna do país e a corrección dos desequilibrios territoriais.

Nesta liña, o BNG defenderá, desde os concellos, o Plano acordado no Parlamento de Galiza de novas infraestruturas ferroviarias e a modernización axeitada das existentes. Solicitarase o necesario reforzo das infraestruturas xerais do país, tanto as ferroviarias como as de estradas, e en particular, as do corredor marítimo atlántico Porto-Vigo-A Coruña-Ferrol e as do eixo cántabro entre Ferrol e Asturias, así como as conexións intermodais e internodais entre os portos, aeroportos, plataformas loxísticas e parques industriais destas infraestruturas.

2.2.- Os recursos naturais

Será compromiso do BNG unha xestión municipal que coute as agresións e poña en valor o noso medio natural, o sistema litoral, a rede hidrográfica, as zonas acaídas para o cultivo, as zonas de montaña, os bosques autóctonos e, en xeral, os sistemas produtivos propios.

2.3.- A planificación urbanística

O BNG promoverá a aprobación de **planos xerais** de ordenación municipal en todos os concellos. Tamén favorecerá e impulsará instrumentos de planeamento intermunicipal en ámbitos territoriais homoxéneos conectados ás determinacións de política sectorial.

O BNG desde os concellos será garantía dunha política urbanística concibida como un instrumento ao servizo do interese xeral e público e sometido na súa aplicación aos seguintes **principios**:

- a) Prevalencia do interese público sobre o interese particular e privado
- b) Coherencia coas directrices nacionais de ordenación do territorio
- c) Transparencia e participación
- d) Sustentabilidade
- e) Racionalidade
- f) Equilibrio territorial
- g) Equidade, con reparto equilibrado de cargas e beneficios

O modelo urbanístico que o BNG aplicará nos concellos terá como **obxectivos**:

- a) A ordenación do territorio municipal
- b) A planificación das infraestruturas básicas
- c) A consecución de solo dotacional para equipamentos públicos
- d) A consecución de espazos libres de uso público
- e) A habilitación de solo para vivenda protexida e para usos industriais
- f) A protección e recuperación dos valores ambientais e culturais.

3.- Concellos comprometidos cos nosos sinais de identidade nacional: a normalización da lingua e a promoción da cultura

3.1.- A normalización da lingua

A política de normalización da lingua galega no ámbito local que desenvolve o BNG guíase polos seguintes **critérios**:

- 1.- Obxectivo preferente
- 2.- Carácter transversal
- 3.- Cumprimento da legalidade vixente
- 4.- Normalización no ámbito da administración local
- 5.- Normalización no ámbito social do concello

O BNG defenderá unha acción política que considere a normalización lingüística como unha cuestión estratéxica, a través das seguintes **liñas de actuación**:

1.- Medidas estruturais:

- a) Creación ou consolidación dunha concellaría e dun servizo de normalización lingüística, dotado de medios materiais e humanos, e estudo da integración deste no futuro consorcio para a normalización lingüística.
- b) Aprobación, onde non existiren, de ordenanzas municipais ou regulamentos de usos da lingua promovendo, alí onde xa exista, a súa aplicación, o seu seguimento e a súa avaliación.
- c) Aprobación dun plano de normalización da lingua para aplicación no ámbito da administración local e no ámbito social.

2. Liñas de actuación interna do plano de normalización:

- a) Cumprimento da lexislación vixente sobre o uso do galego como lingua oficial de Galiza e normalización plena da documentación administrativa, dos servizos municipais, parque móbil, rúas, prazas, topónimos, edictos, bandos, anuncios, programas de festas,...
- b) Valoración adecuada, obrigatoria e de carácter eliminatorio do coñecemento escrito e oral da lingua galega nas oposicións, concursos-oposición e demais probas que se realicen na administración local.
- c) Promoción do uso da nosa lingua e da mellora da súa calidade, de forma oral e escrita, por parte de todo o persoal ao servizo dos concellos, con atención á súa formación e reciclaxe.
- d) Xeneralización do uso do galego na información, programas e publicidade das emisoras e das televisións locais.
- e) Impulso da utilización da lingua galega por parte de todos os cargos institucionais e en todos os planos da vida municipal.

3.-Liñas de actuación social do plano de normalización:

- a) Creación dunha comisión municipal da lingua, onde participen os colectivos sociais interesados no deseño e na aplicación da política lingüística municipal.

- b) Elaboración dun plano de accións de intervención social para a galeguización dirixidas á cidadanía e campañas específicas favorecedoras do uso do noso idioma dirixidas a sectores sociais e económicos, promovendo o seu uso escrito e publicitario, e ao conxunto da poboación, especialmente á infancia e á mocidade, acompañadas de incentivos como subvencións, información, asesoramento,...

3.2.- A cultura

Os principios que inspirarán a política municipal do BNG no ámbito da cultura serán:

- 1.- A nosa realidade cultural, sinal de identidade como pobo e eixo central da vertebración do país desde os concellos
- 2.- Posta en valor das diferentes manifestacións culturais
- 3.- Promoción das producións culturais e do noso potencial creativo
- 4.- Dotar de rendibilidade social ao traballo cultural
- 5.- Acción sociocultural desde a base
- 6.- Oferta cultural ampla e con vocación maioritaria
- 7.- Participación activa dos e das cidadás

As liñas de actuación que se van desenvolver serán:

A. Asociacionismo cultural

Fomentar o asociacionismo cultural e a súa participación a través do Consello Municipal de Cultura: na xestión das infraestruturas existentes, na programación cultural, na coordinación das actividades das distintas entidades culturais, no intercambio de experiencias culturais con asociacións galegas ou doutros países...

B. Infraestruturas

- Dotación de **centros cívicos** polivalentes para o desenvolvemento da actividade cultural (biblioteca, casa da cultura, arquivo, museo, videoteca, fonoteca,...).
- Estabelecemento de **convenios de colaboración** con outras institucións ou entidades para utilizar as súas infraestruturas con fins culturais abertos ao conxunto da sociedade.

C. Dinamización cultural

- **Cultura popular:** recuperación, estudo, posta en valor e difusión de todas as manifestacións da cultura popular (artesanía, folclore, música...), promovendo a creación de seminarios de estudos municipais ou comarcais, a realización de traballos de investigación, e a organización de mostras, circuitos intermunicipais, proxectos culturais supramunicipais, festivais...
- **Música e danza:** Impulsaranse desde os concellos escolas municipais de ensino artístico, para aquelas persoas que fóra do ensino regrado, desexaren desenvolver unha actividade artística no campo da música, danza,... Promoción dos grupos locais de música.

- **Teatro:** impulso ao teatro afeccionado e readaptación de espazos municipais para o teatro. Fomento da realización de mostras e circuítos teatrais.
- **Audiovisual:** fomento e divulgación da cultura audiovisual, especialmente o cinema galego e a produción audiovisual galega.
- **Libro:** creación ou consolidación de bibliotecas públicas integradas na Rede de Bibliotecas Municipais de Galiza, que inclúan tamén as parroquias e os barrios cando a dinámica social así o demandar. Apoio ao libro galego e ás publicacións periódicas en lingua galega, de acordo coa Lei do libro e a lectura.

D. Patrimonio cultural

- **Catalogación, inventario, estudo e coñecemento:**
  - a) Do patrimonio histórico-artístico, arqueolóxico e eco-xeográfico
  - b) Do patrimonio etnográfico para a recuperación de festas populares, oficios e técnicas de interese cultural
  - c) Da tradición oral para restaurar a memoria histórica da tradición de lendas, contos,...
  - d) Da historia xornalística a través da creación de hemerotecas en vilas e cidades con tradición neste eido.
- **Bens de interese cultural:**
  - a) Promover a declaración de bens de interese cultural de bens móbeis, inmóbeis e inmateriais de interese artístico, histórico, arquitectónico, arqueolóxico, etnográfico, científico ou técnico.
  - b) Sinatura de convenios con particulares que teñan bens de interese histórico-artístico e/ou cultural para fomentar o seu uso público, total ou parcial.
  - c) Instalación de institucións e servizos públicos en edificios de valor histórico e cultural.
  - d) Os conxuntos históricos e demais elementos declarados de interese cultural contarán cun plano especial que inclúa a protección e a rehabilitación do patrimonio construído, co obxectivo acrecentado de manter e/ou recuperar poboación residente. Para lograr este obxectivo deseñaranse políticas conxuntas, tanto coa Consellaría de Vivenda e Solo, como coa Dirección Xeral de Patrimonio da Xunta de Galiza.
- Constitución de **padroados** para a defensa do patrimonio cultural cando as características históricas deste así o requiriren.
- Creación de **museos locais ou comarcais** sempre, cando as coleccións existentes o requiriren e cando existiren medios para o seu mantemento. Integración na Rede Galega de Museos Municipais.

E. Memoria histórica

Levaranse a cabo as seguintes actuacións:

- Recoñecemento e homenaxe de todas as vítimas da represión.
- Eliminación do rueiro dos nomes vinculados ao levantamento militar e ao franquismo.

PROGRAMA MARCO PARA AS ELECCIÓNS MUNICIPAIS DO 2007

- Fomento da investigación da historia local, para impulsar o coñecemento da verdade histórica.
- Recoñecemento das corporacións democráticas.

4.- Concellos solidarios

Todos os concellos galegos gobernados polo BNG integraranse no Fondo Galego de Cooperación e Solidariedade, que se converterá así no referente da cooperación e da solidariedade en Galiza. Habilitarase nos orzamentos municipais unha partida específica dedicada a cooperación e solidariedade e procurarase que esta partida represente o 0,7% do orzamento.

A maiores, faranse convocatorias para o fomento da sensibilización social en materia de acción humanitaria e fortalecemento das ONGD no ámbito local.

Impulsarase o feito de se irmandaren como fórmula efectiva de cooperación directa para o apoio de actividades en que o concello pode achegar a súa experiencia (abastecemento de auga, residuos, etc...) e promoverase a participación en proxectos de cooperación no seu sector das sociedades de propiedade municipal, naqueles concellos en que existiren.

Nos concellos onde for posíbel facilitarase a participación de funcionarios e empregados locais en actuacións de cooperación directa e indirecta.

Por último, levaranse a cabo actividades de promoción e difusión do comercio xusto.

II.- AVANZANDO NA MELLORA DA CALIDADE DE VIDA

1.- O benestar social, obxectivo preferente

As políticas de benestar e de carácter social, públicas e de calidade, son un pilar fundamental do noso proxecto de país e, por tanto, do noso proxecto para os concellos. Impulsar desde o ámbito municipal políticas avanzadas e de calidade no benestar e nos servizos sociais será unha prioridade para o BNG.

1.1.- Criterios básicos para a política de benestar social

Os criterios básicos xerais que definen o noso modelo de actuación en materia de benestar e servizos sociais son:

- a) Colaboración co Goberno galego e integración no “Consortio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar”
- b) Políticas de benestar abertas á participación cidadá
- c) Políticas integrais para a articulación comunitaria
- d) Intervencións preventivas
- e) Descentralización das accións: ámbito urbano e ámbitos rurais
- e) Igualdade de oportunidades
- f) Normalización e inserción social, económica e cultural

1.2.- Estruturação dos servizos sociais municipais

a) Creación da Concellaría de Benestar Social

Crearase en todos os concellos a concellaría de benestar social.

b) Unidades de intervención social e de traballo e educación social

Nas cidades crearanse **os distritos sociais**. Haberá un, como máximo, por cada 50.000 habitantes e cada distrito disporá dunha unidade de Intervención Social cada 15.000 habitantes. Estas unidades estarán compostas por equipos interdisciplinares. Ademais crearanse os **consellos sociais de distrito** que estarán integrados por todos os axentes sociais da area territorial que configura o distrito: servizos sociais, educación, seguranza, sanidade, ong. Por último procurarase crear tamén nas cidades **institutos municipais de Servizos Sociais**, que posibilitarán unha actuación áxil e eficiente.

Nas vilas de Galiza deberán existir **unidades de Traballo e Educación Social** integradas por traballador/a social e educador/a ademais de persoal administrativo. Haberá unha cada 8 000 habitantes. Promoverase desde as concellarías de benestar o desenvolvemento de **programas compactados**. Isto supón que desde as áreas sociais dos concellos integradas habitualmente por servizos sociais, ensino, sanidade, mocidade, muller, cultura, etc. executaranse programas conxuntos e transversais de promoción e dinamización social, prevención primaria e secundaria, sensibilización social, etc.

Desde os gobernos municipais procurarase establecer, como mínimo, as seguintes xuntas locais:

- A: De inclusión e loita contra a pobreza
- B: De autonomía persoal e accesibilidade

c) Departamento de Benestar social

Faranse planificacións cuadrienais en que se estruturen obxectivos, actuacións e financiamento. Disporán das seguintes áreas de actuación:

- Planificación, programación e captación de recursos.
- Calidade e avaliación
- Documentación e formación
- Prestacións básicas
- Programas integrados e servizos específicos
- Participación comunitaria e cooperación social.

d) Equipos e equipamentos dos Servizos Sociais

Os equipos definiranse en función do tamaño de cada concello, e poderán ser unidades de intervención social (concellos grandes) ou unidades de traballo e educación social (concellos pequenos), segundo o Mapa Galego de Servizos Sociais. En relación aos equipamentos, onde existiren os actuais centros sociais deberán reconverterse en **centros sociocomunitarios**, é dicir, centros de carácter interxeracional, de referencia para a cidadanía, onde se desenvolvan as seguintes actuacións:

- Área de **Información** sobre servizos e recursos sociais.
- Área de **avellentamento saudábel**: información sobre nutrición, uso de medicamentos, etc.
- Área de convivencia, **Escola de convivencia**: organización do fogar, educación dos fillos, hixiene, nutrición, axuda nos deberes escolares...
- Unidade de prevención de dependencia, **atención aos fráxiles**: estimulación cognitiva, podoloxía, xantar na casa e transporte adaptado.
- Servizo de **acompañamento social**: bancos de tempo, acompañamento as fins de semana para persoas maiores que vivan soas, saídas domiciliarias, solidariedade.

1.3.- As actuacións sociais básicas

Crearanse e/ou reforzaranse as seguintes actuacións e servizos de prestación obrigatoria nos concellos, de acordo coa Lei de Servizos Sociais de Galiza:

a) Servizo de Información e Orientación e Asesoramento

Información e asesoramento directo e personalizado á cidadanía sobre os dereitos e recursos sociais dispoñíbeis. Tamén canalizará as peticións cidadás cara aos servizos municipais de atención social específica. Pularase pola descentralización e achegamento aos cidadáns e ás cidadás contando coas entidades veciñais existentes.

b) Servizo de Axuda no Fogar

Terán prioridade os seguintes obxectivos e actuacións:

- Cobertura absoluta a aquelas persoas que, valoradas como grandes dependentes, teñan entre as súas prestacións a axuda no fogar.
- Máxima extensión do servizo, asegurando o maior grao posíbel de cobertura a persoas susceptibles de melloraren a súa calidade de vida a través do desenvolvemento de prestacións domiciliarias.
- Estruturación do servizo tamén para a atención e dotación doutras necesidades de relación coa comunidade: acompañamento a xestións, habilidades sociais, etc. O servizo de axuda no fogar é un servizo para a autonomía persoal.
- Programa de asistentes persoais. Onde for posíbel, fomentárase a organización de usuarios e usuarias de asistencia persoal para a dispoñibilidade destes profesionais.
- Implantar a teleasistencia domiciliaria e a localización fóra do domicilio.
- Servizo de atención á infancia: tentarase impulsar servizos de canguros e de recollida e acompañamento a actividades.

c) Servizo de Inserción, Convivencia Social e Aloxamento

Dará resposta aos problemas concretos de marxinación e exclusión social, aplicando tanto proxectos de traballo social, personalizado ou de grupo, como prestacións económicas propias de emerxencia, para persoas en situación de desvantaxe social:

- Nos grandes concellos traballarase para dispor dun **centro de emerxencia social cunha unidade de rúa**. Estes centros están destinados a proporcionar aloxamento temporal e traballo profesionalizado para a saída do proceso de exclusión. Ao mesmo tempo traballa para detectar situacións de risco.
- Artellaranse nos grandes concellos con problemáticas relevantes **unidades de inclusión** que disporán de asesoramento profesionalizado.
- Diseñarase **planos locais de inclusión social**, onde se identifiquen os principais colectivos vulnerábeis da zona e se articulen políticas integradoras e transversais en colaboración co 2º Plano de Inclusión social da Vicepresidencia.
- Crearase as **comisións locais de loita contra a pobreza e a exclusión** en que participarán todas as concellerías do concello.
- Colaborarase de maneira decidida cos equipos de inclusión social da Vicepresidencia para facilitarlles ás **persoas receptoras de RISGA** e outros colectivos en exclusión o desenvolvemento de proxectos individualizados de inserción útiles, que lles axuden a acadar: formación básica, formación para o emprego, habilidades e competencias persoais e empregos dignos para melloraren a súa calidade de vida.
- Artellaranse fórmulas de establecemento de **cláusulas sociais** para favorecer a contratación de servizos municipais que integren a persoas en procesos de inclusión social.

1.4.- Programas sectoriais específicos

O BNG tamén promoverá nos concellos programas específicos:

a) Atención á dependencia

A Lei Galega de Servizos Sociais e a Lei de Dependencia crean un marco xurídico positivo e medidas que os concellos deberán impulsar, desenvolver e explotar, en colaboración coa administración autonómica.

A atención á dependencia diríxese a persoas que non se poden valer por si propias: persoas maiores ou con discapacidade, así como infancia 0-36 meses, e concrétase na prestación de servizos, como a axuda a domicilio, centros de día e de noite, teleasistencia, axudas técnicas e prazas residenciais, ademais de prestacións económicas.

Entre as **medidas concretas** para desenvolver destacan:

a.1.- Accións para toda a poboación dependente

- Crearanse servizos de información sobre a aplicación da lei de autonomía persoal e atención a persoas en situación de dependencia.
  - Acceso aos equipos de valoración
  - Documentación que hai que achegar
  - Desenvolvemento do **programa individualizado de atención (PIA)**
- Implantación nos concellos da **rede de coidados** para a autonomía persoal. A través do uso das novas tecnoloxías todos os concellos estarán conectados coa Xunta de Galiza para dispor de servizos de: consultas on- line para persoas con dependencia, formación de coidadores, bolsa de emprego para profesionais dos servizos de proximidade, farmacia a domicilio, préstamo de axudas técnicas, etc.
- Colaboración coa Vicepresidencia para a implantación do programa “**065 social**”. Servizos de transporte adaptado para persoas maiores con dificultades de mobilidade e persoas con discapacidade.
- Achegar os servizos á cidadanía máis illada creando programas dirixidos ao medio rural: posibilidades de emprego á veciñanza para traballar coas persoas dependentes, transporte, comedor social ou xantar na casa, lavandaría, mantemento da horta...
- Estimular a formación en dependencia a profesionais de servizos sociais dos concellos a través de servizos de teleformación en colaboración coa Vicepresidencia.

a.2.- Actuacións destinadas a persoas maiores (“Dar vida aos anos”):

- Elaborarase un **plano municipal** para identificar as necesidades de servizos e elaborar programas que resolvan as demandas do colectivo.
- Impulsarase, en colaboración coa administración autonómica, a construción e dotación de **centros de día**, así como a axuda no fogar e as prestacións de apoio ás familias coidadoras.
- **Promoción da Tarxeta +**. Descontos para todas as persoas de máis de 65 anos no transporte público, exposicións, cine, bibliotecas, actos deportivos...
- Programas de **turismo termal** e de coñecemento do país.
- Programas destinados á autoorganización do colectivo. Creación do consello de maiores, **A voz dos maiores** nos concellos.
- **Foro local de relacións interxeracionais**: potenciaranse actividades que faciliten as relacións interxeracionais e impulsaranse planos de actividades, nos centros sociais e nos de ensino, de recollida da memoria viva a través da historia oral dos traballos, festas, oficios, acontecementos políticos, culturais, etc., protagonizada por persoas maiores.

- Fomentaranse prácticas culturais, artísticas e deportivas entre este colectivo. Recuperación dos **bailes e festas tradicionais**
- Promoverase a implantación de **vivendas comunitarias públicas en réxime de aluguer** para este colectivo.
- Desenvolveranse coas asociacións empresariais programas de **titorías sénior** ao empresariado novo e programas de preparación para a xubilación.

a.3.- Actuacións destinadas a Persoas con Discapacidade: “Vilas accesíbeis e integradoras”

- Elaborarase un **plano municipal** para identificar as necesidades da poboación discapacitada.
- Promover espazos para que desenvolvan o seu traballo **entidades asociativas** que atendan ás chamadas novas discapacidades, sendo estas enfermidades crónicas invalidantes.
- Implantación do **plan de inclusión** para persoas con discapacidade. Incorporación laboral de persoas con discapacidade física, psíquica e sensorial, en colaboración coa Vicepresidencia.
- Integración de **nenos e nenas con discapacidade** en todas as actividades para infancia: campamentos urbanos, ludotecas, etc.
- Promoverase a **integración social** das persoas con discapacidade, favorecendo, en colaboración coa administración autonómica, o aproveitamento dos recursos asistenciais, o acceso á información, o movemento asociativo e o apoio interfamiliar.
- Impulsarase o cumprimento da **lei galega de accesibilidade** universal e supresión de barreiras arquitectónicas en todos os concellos. Para acadar espazos libres de barreiras crearase a comisión municipal de accesibilidade: na que participen urbanismo, servizos sociais, transporte e obras. Recoñecemento público do concello a aqueles comercios, asociacións, empresas, etc. accesíbeis. **Premio á accesibilidade.**
- Campañas de sensibilización social sobre a eliminación de **barreiras psicolóxicas e de comunicación** coas persoas con discapacidade.
- Cumprirse taxativamente a **porcentaxe de reserva legal** para seren cubertas por persoas con discapacidade nas ofertas de emprego público do Concello.
- Terase en conta nas **empresas** que concorran a equipamentos e servizos de financiamento público a presenza nas súas nóminas dunha porcentaxe de persoas discapacitadas.

b) Minorías étnicas

Implantación do **plano de convivencia e integración coa comunidade xitana**, en colaboración coa Vicepresidencia, para:

- Impulsar a integración real, e tamén cultural e lingüística, destes colectivos respectando as características e peculiaridades destes.
- Actuacións de sensibilización social para a aceptación da comunidade xitana e mellorar a súa **imaxe social.**
- Actuacións directas coa comunidade xitana para evitar a saída das nenas da escola antes de remataren a formación básica, estimular hábitos de saúde, vacinas, participación en actividades deportivas e extraescolares.

- Ofrecer alternativas integradoras de aloxamento aos xitanos que desexen abandonar o chabolismo. Destinar unha porcentaxe de pisos en vivenda pública protexida a xitanos (1-2) pisos por bloque.

c) Migracións

- Posta en funcionamento nas cidades da **oficina municipal de migracións** e nas vilas dun departamento que proporcione información e facilite a inmigrantes e emigrantes retornados a xestión de trámites, etc., e promova iniciativas, en colaboración coa administración autonómica, dirixidas ao colectivo para a súa inserción social, laboral e cultural.
- Promoveranse **campañas informativas** entre as comunidades galegas da emigración para dar a coñecer os programas de axuda para o retorno.
- Programa de avais para o aluguer de vivenda. **Fondo de fianzas**
- Propiciarase a realización de estudos locais sobre a emigración.
- Programa de **vivenda compartida**.
- Poderanse crear os **consellos locais de migracións** onde terán lugar todos os colectivos relacionados co tema: asociacións de determinados países, seccións sindicais de migracións, etc.
- A nivel escolar, programas de **tolerancia** e **coñecemento intercultural**: semana da gastronomía, xogos, vestidos, etc.

d) Infancia

- Traballarase na **prevención de maltrato** e detección de situacións de risco para menores. Implantación en colaboración coa Vicepresidencia do rexistro unificado de maltrato infantil (RUMI).
- **Ludotecas e espazos de xogo** as fins de semana en colaboración coas asociacións de veciños.
- Campañas de sensibilización en materia de **saúde infantil**: prevención da obesidade infantil, saúde bucodental.
- Crearanse, no marco do Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar, novas escolas infantís integradas na Rede Galega (**Galescolas**) como servizo público de atención á infancia de idades comprendidas entre os 3 meses e os 3 anos que permite a conciliación da vida laboral e persoal e un impulso normalizador á lingua. Por tanto, será unha das apostas estratéxicas do BNG nos concellos.
- Deseñaranse programas de **sensibilización social** ante todas as situacións de indefensión da infancia: mendicidade, malos tratos, abusos sexuais e de toda índole.

e) Condutas aditivas

Os concellos poderán deseñar o **Plano local de toxicodependencias e outras adiccións**, tendo en conta a necesidade dunha visión global, cunha particular atención ao alcol, ás ludopatías e as novas adiccións.

Desde os concellos, as actuacións en materia de adiccións responderán ás seguintes estratexias básicas:

1.- Prevención:

- Favorecer e facilitar as actividades de ocio saudábel, mellorando a calidade destas nos horarios de descanso e lecer, desde unha perspectiva comunitaria.
- Desenvolvemento de programas informativos tanto a nivel educativo como a través dos medios de comunicación.

2.- Recuperación e rehabilitación:

- Realizar campañas de información e sensibilización social, con participación do movemento asociativo, encamiñadas a mellorar a percepción social das persoas con problemas de adición e manter a solidariedade da sociedade fronte aos problemas causados pola adicción.
- Diseñar programas de adestramento e inserción laboral, en colaboración coa Xunta de Galiza, para incorporar aos drogodependentes a unha vida persoal e socialmente normalizada.
- Facilitar o acceso aos tratamentos nas unidades asistenciais, por medio de axudas ao transporte cando as unidades radiquen noutra localidade.

2.- No camiño da igualdade real entre homes e mulleres

A plena realización do principio de igualdade de oportunidades entre homes e mulleres é un obxectivo estratéxico do BNG nos gobernos municipais, que terá a súa tradución no desenvolvemento de políticas transversais no conxunto do goberno local e na cooperación coa Vicepresidencia da Xunta de Galiza.

2.1.- Actuacións estruturais

- **Concellaría da Igualdade:** o BNG na súa acción de goberno nos concellos creará unha Concellaría da Igualdade que será a encargada de planificar e coordinar as políticas municipais en materia de xénero.
- **Plan de Igualdade:** elaborárase coa participación das mulleres do concello e implicará na súa elaboración e execución a todas as áreas de goberno municipal. Contará cun estudo previo que determine un plano de actuacións concretas e de obxectivos que inclúan todas as áreas de goberno municipal e adaptárase ao V Plan do goberno galego para a igualdade de oportunidades entre homes e mulleres. No caso de existir un Plan de igualdade en vixencia avalíase e modifícase todo aquilo que fose preciso.
- **Asociacionismo de mulleres:** impulsárase e dinamízase desde os concellos a rede de asociacións de mulleres, promovendo a creación de novas asociacións e de áreas específicas de muller ou igualdade nos colectivos sociais. Nos concellos de maior tamaño ou onde o permitiren as circunstancias, créase un Consello Municipal da Muller
- **Información:** O concello colaborará coa Vicepresidencia da Xunta e co Consorcio Galego de Servizos de Igualdade e Benestar no establecemento dunha rede galega de información e atención ás mulleres.
- **Plano de corresponsabilidade:** desde os concellos promoverase a elaboración dun plano de corresponsabilidade para o municipio que comprometa a administración e as empresas. Para elaboralo poderanse crear *grupos municipais ou comarcais de conciliación* formados por administración, tecido asociativo e empresarial que estuden as necesidades do territorio no ámbito da conciliación e establezan as prioridades de infraestruturas servizos e programas do plano. Neste traballo dirixido á conciliación da vida laboral e familiar os concellos integranse no Consorcio Galego de Servizos de Benestar e Igualdade para cooperar na expansión da rede de Galescolas. Poderanse incorporar iniciativas novidasas sobre cambios no uso do tempo por mulleres e homes como os *Bancos do tempo ou os Ecobancos de transporte*
- **Compromiso orzamentario:** o BNG, no seu compromiso por acadar unha igualdade plena, comprométese a elaborar de xeito progresivo orzamentos sensíbeis ao xénero, medindo, sempre que sexa posíbel, o impacto das políticas municipais na perspectiva de xénero, mediante a desagregación dos datos por sexo.
- **Violencia de xénero:** os concellos traballaran activamente na prevención e no tratamento da violencia de xénero. Para este fin porán en marcha conxuntamente co goberno galego medidas de concienciación social e de formación para profesionais dos servizos sociais, sanitarios e corpos e forzas de seguranza. Tamén en colaboración coa Vicepresidencia, artellaranse todos os mecanismos necesarios para unha atención integral –psicolóxica, xurídica, económica e laboral- de todas aquelas mulleres que sufran violencia de xénero. Estabeleceranse protocolos de atención dos diversos servizos municipais relacionados coas mulleres que sofren violencia de xénero

(sanitarios, educativos, policiais, informativos...) para garantir unha acción rápida e segura para as mulleres e que evite a dupla vitimización.

2.2.- Actuacións sectoriais

A. Economía

Os concellos serán proactivos desde as áreas de traballo e economía para favorecer a inserción laboral das mulleres, elaborando planos de formación e capacitación de mulleres, apoiando ás mulleres emprendedoras e a constitución de cooperativas de mulleres.

B. Ensino

- Fomentaranse iniciativas, campañas, etc, de coeducación para o ensino e fomentaranse a educación non sexista.
- Estabeleceranse axudas á conciliación naquelas accións formativas para persoas adultas que realice o concello que eviten eliminar a persoas con cargas familiares (canguros, atención a domicilio de dependentes...).
- Promoveranse obradoiros de 'bos tratos' e de 'corresponsabilidade doméstica' como actividades extraescolares en colaboración con ANPAS e Centros escolares.

C. Deporte

- Fomentaranse as escolas infantís de deporte velando pola superación da discriminación das mulleres. Neste sentido, en todas as subvencións que outorgue o concello, este velará porque non se incorra en ningunha forma de sexismo.
- Incentivarase a práctica do deporte nas mulleres de todas as idades, apoiando o deporte feminino e procurando evitar calquera tipo de discriminación e procurando que existan espazos e horarios axeitados para esta práctica.

D. Cultura

- Fomentaranse aquelas actividades en que as mulleres sexan suxeitas activas, creadoras de cultura.
- Os gobernos municipais do BNG garantirán a visibilización das mulleres do propio concello propiciando investigacións e estudos sobre as mulleres do municipio ao longo da historia, como recoñecemento do valor do traballo feminino, adoptando medidas divulgativas e promovendo a presenza das mulleres nos espazos públicos: nomes de rúas, prazas, instalacións públicas,...

E. Saúde

Promoveranse programas de saúde elaborados e desenvolvidos desde a perspectiva de xénero, en colaboración cos centros de saúde do concello.

3.- A vivenda como ben social

O BNG aplicará nos concellos unha política que conciba a vivenda como unha necesidade social básica e un ben de uso. As medidas para desenvolver serán:

- 1.- Elaborar, no marco do planeamento urbanístico, programas de vivenda a través de concertos entre os concellos e a Consellaría de Vivenda e Solo: creación de solo reservado para vivenda protexida na porcentaxe establecida na lexislación nacional, rehabilitación de vivenda, áreas de rehabilitación integral, renovación de espazos urbanos, recuperación de núcleos rurais, actuacións en materia de infravivenda...
- 2.- Facilitar información e asesoramento en relación coas liñas de apoio doutras administracións para a adquisición, aluguer, rehabilitación, construción e mellora de vivenda.
- 3- Os gobernos municipais do BNG evitarán a monetarización da porcentaxe do aproveitamento lucrativo que lle corresponda á administración local.

4.- Os concellos impulsores do desenvolvemento local e creación de emprego

Será obxectivo prioritario do BNG desde os concellos o desenvolvemento local desde unha visión de país para lograr a creación de emprego, o benestar e o equilibrio territorial.

O desenvolvemento local require dunha análise local e comarcal que se traduza en planos de actuación que impliquen ás administracións e axentes sociais e que se dirixan ao sistema produtivo local, as súas potencialidades e á vocación económica do concello e comarca.

4.1.- Criterios xerais

1. Cooperación entre Administracións.
2. Participación dos axentes sociais.
3. Acción transversal das diferentes áreas municipais.
4. Aproveitamento dos recursos propios e das capacidades locais.

4.2.- Medidas xerais para o fomento da actividade económica e do emprego

- A. Elaboración dun **Plano de Desenvolvemento Local** baseado na análise previa da situación socioeconómica da localidade, as súas potencialidades de desenvolvemento e a determinación dos sectores estratéxicos locais.
- B. **Medidas xerais** de apoio ao desenvolvemento económico e á creación de emprego:
  - a) Asesoramento e información a través de técnicos/as locais de emprego, centros de desenvolvemento local,...
  - b) Cooperativismo, economía social...: fomento de cooperativas e empresas de economía social mediante apoio técnico á súa constitución e subvencións ao inicio da actividade.
  - c) Sementeiras de empresas, locais axeitados,..: creación de sementeiras de empresas, mediante a oferta municipal de locais debidamente equipados, e de fácil acceso por parte dos/as emprendedores/as.
  - d) Difusión das innovacións e das novas tecnoloxías entre o tecido empresarial e comercial.
  - e) Fomento do asociacionismo empresarial e comercial.
  - f) Accións en materia de formación: cursos de formación ocupacional, escolas-taller, obradoiros de emprego...
  - g) Aproveitamento dos planos europeos para políticas de desenvolvemento económico e emprego no rural.
  - h) Apoio ás iniciativas locais de emprego.

4.3.- Ámbitos sectoriais de actuación:

A. Comercio

O BNG levará a cabo unha política que afortale, impulse e modernice o comercio tradicional ou de proximidade dos nosos concellos, polo seu peso económico e a función social que implica.

O BNG impulsará, no marco competencial municipal, a ordenación e desenvolvemento do comercio, de acordo coas seguintes liñas de actuación:

- A mellora dos contornos comerciais a través da rehabilitación e humanización dos centros urbanos, especialmente os centros históricos e cascos antigos, mellorando a accesibilidade (peatonalizacións, aparcamentos soterrados,...) e incentivando a rehabilitación dos baixos para uso comercial.
- A incentivación, remodelación e promoción de mercados municipais.
- O fomento do asociacionismo comercial.
- A realización de programas formativos para o comercio de proximidade que impliquen melloras na calidade, xestión e administración.
- O artellamento de fórmulas de integración de produtos locais e artesanais nos establecementos comerciais dos concellos.

B. Turismo

O BNG porá en valor as potencialidades e os recursos turísticos nos concellos desde unha óptica integradora e transversal (paisaxe, medio ambiente, identidade cultural,...)

O BNG desde os concellos adoptará as seguintes medidas:

- Elaboración de planos de promoción turística, municipais, comarcais ou supracomarcais, en coordinación con outras administracións e cos axentes privados do sector.
- Creación ou afortalamiento das Oficinas Municipais de Información Turística integrándoas nunha rede galega de oficinas.
- Impulso a unha cultura de servizos e turismo de calidade que se concrete en ofertas atractivas.
- Posta en valor de contornos que incentiven a actividade turística: patrimonio eco-xeográfico, etnográfico, arqueolóxico e histórico-artístico, a adecuación de infraestruturas e servizos...
- Colaborarse na elaboración e comercialización especializada dos produtos turísticos temáticos.
- Promoción de programas festivos, recuperación e promoción de festas e tradicións populares.

C. Desenvolvemento Rural

O BNG aplicará nos concellos as seguintes medidas en coordinación coas políticas nacionais de desenvolvemento rural:

- 1.- Dotación de infraestruturas, servizos e equipamentos básicos que incentiven e faciliten as actividades económicas no medio rural. Procurarase a elaboración dun plano municipal de infraestruturas rurais dirixidas a incentivar a actividade produtiva no rural.
- 2.- Impulso á creación de "Unidades de Xestión Forestal" , previstas na Lei de prevención de incendios forestais, para a posta en marcha de iniciativas mixtas ou privadas que axuden ao redimensionamento da nosa superficie forestal, logrando unidades forestais dimensionadas que permitan rendibilizar o noso monte.

- 3.- Apoio a proxectos impulsados polas CMVMC
- 4.- Banco de Terras de Galiza: desde os concellos colaborarase co BANTEGAL, na difusión dos seus obxectivos e na posta en práctica dos mecanismos previstos pola Lei.
- 5.- Planos europeos: reformulación do funcionamento dos Grupos de Acción Local para que se convertan en axentes de dinamización socioeconómica con capacidade para asesorar os promotores e impulsar o xurdimento de novos proxectos. Dar prioridade aos proxectos que xeran novas actividades económicas e crean emprego, nomeadamente aqueles relacionados coas producións agroforestais.
- 6.- Apoio ao turismo rural, no marco das políticas municipais en materia de turismo.

4.4.- Medidas orientadas á ordenación territorial das actividades económicas

O BNG desenvolverá unha planificación urbanística acaída para a ordenación territorial das actividades económicas que permita:

1. A creación de solo industrial en función da demanda real e de acordo coa planificación do goberno galego, a corrección das deficiencias dos polígonos existentes e a relocalización de actividades industriais en solo industrial.
2. A rehabilitación de zonas que impulsen o comercio e hostalaría locais.
3. Facilitar a implantación de instalacións e construcións dedicadas a fins produtivos no medio rural, sobre todo agrícolas e gandeiros, e axilizar a tramitación das autorizacións destas.

5.- O desenvolvemento sustentábel, imprescindible para o benestar social

Os concellos gobernados polo BNG aplicarán unha política medioambiental guiada por dous obxectivos: a preservación e protección do contorno e a súa posta en valor como esteo do desenvolvemento local e, en particular, rural.

5.1.- O marco de actuación: a Axenda 21 Local

O BNG impulsará a implantación de Axendas 21 Locais, que recollan os obxectivos xerais deste programa -o desenvolvemento sustentábel e a participación cidadá- a través dos seus instrumentos -a auditoría ambiental e o plano de acción local-. A Axenda 21, a concellaría de medio ambiente e as accións transversais serán o marco en que se desenvolverán as nosas accións políticas.

5.2.- Actuacións sectoriais

A. Abastecemento da auga

O BNG promoverá nos concellos a elaboración dun plano da auga (municipal e/ou comarcal, segundo os casos) que se ha guiar polos seguintes obxectivos:

- a) Deseñar e executar redes de abastecemento que xeneralicen a subministración regulada a poboacións.
- b) Garantir a saúde pública con tratamentos acaídos que aseguren a potabilidade e calidade da auga.
- c) Evitar o malbaratamento da auga, promovendo o seu aforro nos fogares e instalacións públicas mediante campañas de sensibilización e a modificación das ordenanzas fiscais para gravar o consumo real incentivando o aforro do recurso.
- d) Regular usos directos e indirectos: doméstico, enerxético, industrial, pesqueiro, agro-gandeiro, recreativo e turístico.

B. Tratamento dos Residuos Sólidos Urbanos (RSU)

- a) Promoveranse proxectos de ámbito municipal ou comarcal que teñan como obxectivo a redacción, a reutilización e a reciclaxe ademais da compostaxe e autocompostaxe, pondo en marcha medidas para incentivar a redución na xeración dos RSU.
- b) Potenciarase a recollida selectiva mediante a separación da materia orgánica, promovendo a súa compostaxe, e doutros compoñentes de lixo, promovendo a súa reutilización e reciclaxe. Apoiarase a creación de industrias de reciclaxe.
- c) Faranse campañas de sensibilización social para potenciar a redución, a reutilización e a reciclaxe así como a utilización de materiais reciclados.
- d) Elaborarase, onde for necesario, un plano de selado e eliminación de vertedoiros. Aplicaranse medidas de control e disciplina para evitar vertedoiros incontrolados.

C. Tratamento dos residuos líquidos

É obxectivo do BNG o saneamento integral dos concellos, o que implicará a posta en marcha das seguintes medidas:

- a) Deseño e execución de redes de sumidoiros, con separación de pluviais e fecais.
- b) Creación de infraestruturas para o tratamento das augas residuais: EDAR velando polo seu menor impacto ambiental posíbel e, alí onde for factíbel, procedementos de depuración de carácter extensivo, -tratamento de lagoaxe, filtros verdes e zonas húmidas en xeral-.
- c) Sempre que sexa viábel, abordaranse tratamentos que tendan á reutilización da auga para usos produtivos.

D. Enerxía

- 1.- Abastecemento:** velarase porque as empresas fornecedoras do servizo cumpran coas súas obrigas e garantan a subministración a toda a poboación.
- 2.- Control do impacto:** regularanse e, no seu caso, xestionaranse medidas de supresión ou minoración dos impactos paisaxísticos e dos riscos para a saúde: trazados de liñas de alta tensión, localización dos centros de distribución, soterrado das liñas de media tensión en nucleos de poboación e de baixa tensión que afecten a conxuntos histórico-artísticos e monumentos.
- 3.- Aforro e enerxías limpas e renovabeis:**
  - a) Promoveranse programas de aforro enerxético con planos de mellora da iluminación pública municipal,
  - b) Estabeleceranse convenios coa Consellaría de Innovación e Industria para instalacións térmicas e fotovoltaicas nos edificios públicos municipais e para a creación dun servizo de transporte nas cidades por medio do alugueiro de bicicletas...
  - c) Fomentarase entre a poboación, sempre que sexa posíbel, as enerxías limpas e alternativas facilitando asesoramento técnico, xestión de subvencións, etc...
  - d) Cooperarase co goberno galego na ampliación da rede de distribución do gas natural a todas as cidades e principais vilas de Galiza.

E. Mellora do medio ambiente urbano

- a) Facilitar a mobilidade peonil, ampliando os seus espazos de uso, fronte á motorizada.
- b) Eliminar as barreiras arquitectónicas e sensoriais.
- c) Potenciar o transporte colectivo e o uso da bicicleta mediante o deseño de redes e outras medidas de promoción.
- d) Incrementar, protexer e coidar espazos de uso público que sirvan como lugares de convivencia e lecer (prazas, parques, xardíns, zonas peonís...).
- e) Elaborar planos para a rexeneración integral de zonas urbanas e periurbanas singularmente degradadas.
- f) Deseñar planos de mellora das infraestruturas e do medio nas parroquias máis afectadas polo medre da “urbanización”, evitar a desintegración dos núcleos de poboación tradicionais e ordenar acadamente os novos núcleos.
- g) Aprobar ordenanzas de protección do medio ambiente.

F. Contaminación ambiental

Ademais do exercicio efectivo das competencias municipais incluídas na lexislación en materia de protección medioambiental, o BNG impulsará actuacións de planificación urbanística e ordenación territorial encamiñadas a evitar ou eliminar situacións de contaminación ambiental (atmosférica, vertidos, acústica, electromagnética, lumínica,...): planos de usos permitidos, incentivos para a relocalización de actividades industriais en espazos reservados para estas actividades, racionalización do transporte... Desenvolveranse campañas de sensibilización sobre o cambio climático e as medidas individuais e colectivas para adoptar.

G. Incendios forestais

Os gobernos municipais do BNG porán en marcha, coordinadamente coa Xunta de Galiza, medidas en materia de prevención e extinción de lumes forestais. Adoptaranse as seguintes medidas:

- a) Cooperación co Goberno Galego no establecemento de “faixas de protección” dos núcleos de poboación. A difusión entre a poboación da Lei de prevención de incendios forestais e demais normativa de desenvolvemento.
- b) Colaboración e apoio ás iniciativas das CMVMC dirixidas á ordenación do monte e á prevención dos lumes forestais.
- c) Cooperación con todos os axentes sociais e institucionais implicados na loita contra o lume nos labores de vixilancia do monte (potenciación do voluntariado, policía local,...)

H. Espazos naturais

- a) Inventariado do patrimonio medioambiental.
- b) Elaboración e execución dun Plan de protección do patrimonio medioambiental que incluírá medidas para a súa preservación e vixilancia e de restauración e posta en valor ambiental, social e económico.

I. Animais abandonados

- a) Campañas de sensibilización para evitar o abandono de animais.
- b) Impulsaranse medidas coordinadas entre os concellos e outras administracións para establecer un servizo de recollida e crear instalacións para a súa garda e mantemento.

K. Educación ambiental

Deseñaranse actuacións en materia de educación ambiental en función das posibilidades dos concellos e, no seu caso, en cooperación coa Xunta de Galiza: campañas de sensibilización e educación ambiental, aulas da natureza, centros de interpretación,...

6.- A mocidade, no centro das políticas municipais

A política en materia de mocidade dos gobernos municipais do BNG guiarase polos seguintes criterios:

- a) A participación da mocidade no deseño das políticas que lle afecten.
- b) O potenciamento da súa autoorganización.
- c) Unha concepción integral da política xuvenil, que abrangan todas as áreas sectoriais con incidencia na mocidade.

A concellaría de mocidade deberá impulsar un plan integral da mocidade que, desde unha óptica transversal e mediante o diálogo co asociacionismo xuvenil, estableza diagnoses e medidas de actuación nos diferentes ámbitos sectoriais.

6.1.- Equipamentos municipais

O BNG habilitará en cada concello un espazo de encontro da mocidade e do asociacionismo xuvenil dotándoo de medios e contidos. Ademais:

- Nas grandes vilas e cidades impulsaranse casas da mocidade ou, cando non sexa posíbel, concertarase o uso por parte da mocidade de centros cívicos polivalentes, como espazos de promoción do asociacionismo, de encontro e información e de realización de actividades e iniciativas da mocidade.
- Daranse facilidades de horarios e utilización de centros dependentes doutros servizos municipais: bibliotecas, instalacións deportivas...
- Para o apoio e impulso de novas formacións musicais, nas principais vilas e cidades do país habilitaranse locais de ensaio no marco da “Rede Galega de Locais de Ensaio”.

6.2.- Actuacións sectoriais

A. Emprego

- **Diagnose:** elaboración dun estudo sobre a situación laboral da mocidade no ámbito municipal.
- **Información:** a través das Oficinas de Información Xuvenil, e en colaboración co Servizo Galego de Colocación e coa concellaría de desenvolvemento local, facilitar información e orientación en materia de emprego para a mocidade, e especificamente para mozos e mozas emigrados: bolsas de emprego, apoio e promoción do autoemprego, cooperativismo,...
- **Medidas activas:** organización de cursos de formación profesional, apoio e tramitación de iniciativas empresariais e proxectos que xeren emprego xuvenil...

B. Cultura e lecer

- **Diversificación das actividades de lecer:** coñecemento do patrimonio xeográfico e histórico-artístico do país, achegamento das diferentes expresións artísticas e culturais á mocidade,...
- Promover **solucións dialogadas** entre os sectores afectados diante de fenómenos como o “botellón” e demais problemas relacionados co ocio xuvenil,

evitando a súa criminalización e valorando a posibilidade de habilitar recintos para a realización destas actividades.

- Apoio e promoción das **manifestacións artísticas** de mozos e mozas do concello e creación de canles que faciliten o intercambio de ideas e experiencias e a difusión das diferentes creacións xuvenís.

C. Ensino

- Potenciar unha maior interrelación entre a escola e a sociedade, incidindo no protagonismo que debe ter a mocidade.
- Convenios entre os concellos, outras institucións e as empresas de transporte para establecer descontos progresivos para os mozos e as mozas estudantes e mellorar os servizos.

D. Vivenda

- Cooperación coa Consellaría de Vivenda na promoción de vivendas de tipoloxía acaída ás necesidades e demandas da mocidade e no seu acceso ás vivendas protexidas.
- A Oficina de Información Xuvenil facilitará información e asesoramento sobre acceso a vivendas de promoción pública ou protexidas, sobre as políticas doutras administracións de apoio á merca ou aluguer de vivendas e centralizará información sobre ofertas de venda e aluguer de vivendas na localidade.

E. Sanidade e sexualidade

- Colaboración, divulgación e explotación das iniciativas da rede “Quérote” (centro de asesoramento afectivo-sexual para a mocidade) impulsada pola Dirección Xeral de Xuventude e Solidariedade.
- Realización de campañas de prevención das enfermidades de transmisión sexual, contra a bulimia e anorexia,...
- Elaboración dun Plano municipal integral de prevención da drogadicción, tendo en conta:
  - a) Información sobre as consecuencias da drogadicción.
  - b) Políticas de actuación en ámbitos diversos (cultural, laboral, tempo libre...) coa finalidade de xerar un novo contexto que non favoreza o consumo de drogas.

F. Transporte

- Xeneralización do bono-bus nos concellos onde haxa transporte urbano, con especial atención aos estudantes e desempregados.
- Incremento de liñas e adecuación de horarios tras o estudo de necesidades e déficits, impulso ás liñas nocturnas para facilitar o lecer nocturno da mocidade, reforzamento das liñas dos centros educativos...
- Promoción do transporte saudábel e nomeadamente da bicicleta, creando carrís e aparcadoiros para este vehículo en puntos de interese xuvenil.
- Impulso a medidas e campañas que fomenten a conducción sen alcohol.

G. Deportes

En coordinación coa concellaría de deportes, executaranse planos de actuación deportiva dirixidos á mocidade e que inclúan, especificamente, mecanismos que garantan e faciliten o acceso da mocidade ás instalacións deportivas do concello (prezos asequíbeis, horarios nocturnos, etc...)

H. Información

- Creación e/ou Impulso ás Oficinas de Información Xuvenil, con horarios axeitados.
- Posta en marcha de novos métodos de información xuvenil: convenios cos centros educativos para facilitar información á mocidade, creación de puntos de atención fixos nos centros, uso das novas tecnoloxías, participación da mocidade nos medios de comunicación municipais...

7.- Un ensino de calidade

En xeral, os gobernos municipais do BNG velarán e cooperarán para que a planificación e ordenación educativa deseñada e executada pola Xunta de Galiza garanta a prestación dese servizo público cos mesmos parámetros de calidade en todo o territorio.

Como criterio xeral, os concellos non asumirán no ámbito educativo funcións nin investimentos que non lle son propios correspondéndolle á administración galega o mantemento do sistema educativo, incluíndo servizos complementares. Neste sentido, estarase ao establecido no Pacto Local.

7.1.- Rede de centros educativos non universitarios

Os concellos colaborarán estreitamente coa Xunta na mellora do ensino público no termo municipal, optimizando os recursos públicos.

Nas etapas educativas de ensino obrigatorio e segundo ciclo de educación infantil, o BNG defenderá desde os concellos unha rede de centros axeitada ás condicións xeográficas e demográficas de Galiza, con centros educativos situados a nivel municipal ou comarcal, o máis preto posíbel do lugar de residencia do alumnado, material e humanamente dotados para garantir un ensino público igualitario e de calidade.

No ensino postobrigatorio (Bacharelato e Formación Profesional) o BNG defenderá desde os concellos unha rede de centros comarcal que garanta a implantación dunha oferta educativa completa.

7.2.- Mantemento dos centros educativos e cesión de terreos

O BNG traballará para facer efectiva a previsión recollida no Pacto Local de asunción por parte da Xunta de Galiza dos custos que soportan os concellos derivados do mantemento dos centros de ensino primario. Así mesmo, o BNG colaborará desde os concellos coa cesión de terreos para equipamentos escolares.

7.3.- Servizos complementares

Os gobernos municipais do BNG colaborarán e participarán coa Xunta de Galiza na planificación, deseño e xestión dos servizos complementares, nomeadamente o comedor e transporte escolar, reclamando neste último caso da administración galega a xeneralización do transporte para o alumnado ou fórmulas alternativas que permitan optar aos diferentes ciclos de Formación Profesional sen discriminación por lugar de residencia. En todo caso, o BNG contribuirá desde os concellos á extensión das axudas ao transporte escolar da educación postobrigatoria e universitaria.

7.4.- Actividades complementares extraescolares e aproveitamento das instalacións dos centros educativos

O BNG prestará o apoio e a colaboración dos concellos co Goberno Galego para garantir a oferta en todos os centros de actividades extraescolares gratuítas, facilitando o uso das instalacións deportivas e culturais municipais.

A maiores, os concellos promoverán programas municipais de educación dirixidos aos escolares: coñecemento do patrimonio natural, histórico, etnográfico ou artístico do concello, funcionamento de servizos,... convertendo o concello nun espazo educador.

Os centros públicos serán utilizados fóra do horario lectivo para cumprir un obxectivo social máis amplo: actividades culturais, deportivas, educativas, sociais, aproveitamento das bibliotecas escolares,...

7.5.- Ensino universitario

Contribuirase desde os concellos a unha maior relación entre o tecido empresarial galego e as universidades galegas.

Nos concellos con instalacións universitarias ou próximos a elas, o BNG impulsará desde o concello o transporte público acaído ás necesidades dos/as estudantes mediante convenios coas universidades e procuraranse acordos con estas para a construción de residencias universitarias públicas e aumentar a oferta residencial para os/as estudantes.

7.6.- Os consellos escolares municipais

Os gobernos municipais do BNG constituirán e/ou impulsarán os consellos escolares municipais como organismos de participación social que farán o seguimento da política educativa no termo municipal.

7.7.- Outras medidas

- **Bolsas:** desde os concellos articularase un programa de bolsas destinado a sufragar os estudos daqueles/as estudantes procedentes de familias de rendas máis baixas.
- **Iniciación profesional:** promoverase, en colaboración coa administración educativa, o desenvolvemento de programas de iniciación profesional dentro do ámbito do concello.
- **Formación de adultos/as:** tentarase ampliar a rede actual de centros dedicados á formación de persoas adultas, demandando da administración galega que se imparta educación de adultos nivel III nos concellos en que exista demanda.
- **Alfabetización:** os concellos colaborarán con outras administracións na posta en marcha de programas de alfabetización e formación básica.
- **Escolas de idiomas:** pularase pola extensión da rede de escolas oficiais de idiomas: ampliación das existentes, construción de novas, constitución como extensións nos IES,...
- **Medidas de conciliación:** no marco das medidas para a conciliación da vida laboral e familiar, os concellos cooperarán coa administración galega na apertura anticipada dos centros e na ampliación de horarios polas tardes.
- **Relacións coas ANPAS:** os concellos establecerán relacións estábais coas ANPAS para poñer en marcha iniciativas formativas e que fomenten a participación de pais e nais no ensino.
- **Galeguización do ensino:** promoveranse campañas e apoiaranse as medidas que incidan na galeguización do ensino.

8.- Sanidade: atención pública de calidade para unha vida saudábel

O concepto de saúde vai ligado á calidade e hábitos de vida saudábeis, equilibrio medioambiental,... e debe ter un carácter transversal nas actividades dos concellos. O BNG desenvolverá as seguintes liñas de actuación:

8.1.- Promoción da participación activa da sociedade: o “Consello Municipal de Saúde”

Estimularase a participación da comunidade no deseño e posta en práctica de planos de promoción da saúde e de prevención de enfermidades, e nomeadamente do plano integrado de saúde ambiental, a través da creación do Consello Municipal de Saúde.

8.2.- Mellora na atención sanitaria

Desde os concellos colaborarase cos poderes públicos, fundamentalmente do SERGAS, para un funcionamento óptimo e o impulso ás melloras que se precisen en materia de centros de saúde, en atención sanitaria especializada nas tres grandes áreas sanitarias de Galiza, melloras na atención primaria e en urxencias, implantación dos PAC (Puntos de Atención Continuada)...

8.3.- Planificación sanitaria municipal: o “Plano Integrado de Saúde Ambiental.”

Fomentarase hábitos saudábeis de vida, en colaboración con outras administracións, centros educativos, medios de comunicación, equipos de atención primaria... e promoveranse actuacións encamiñadas ao fomento da hixiene e a un mellor coñecemento e coidado do corpo.

Elaborárase en coordinación co Consello Municipal de Saúde, coa concellaría e medio ambiente e a axenda 21 local, un plano integrado de saúde ambiental que deberá abranguer as máximas actuacións posíbeis en materia de:

- Abastecemento de auga potábel.
- Recollida e tratamento de lixo.
- Saneamento e depuración das augas.
- Redución da contaminación atmosférica, acústica e lumínica.
- Normativa acerca das instalacións de antenas de telefonía celular e a hipotética incidencia das súas radiacións.
- Mellora infraestrutural e de medios, e control hixiénico-sanitario dos mercados públicos.
- Control das condicións hixiénico-sanitarias dos establecementos que manipulan alimentos. Neste eido, deberase colaborar cos Servizos Oficiais de Saúde para posíbeis inspeccións
- Actividades molestas, nocivas, insalubres e perigosas.

9.- A defensa e protección dos/as consumidores/as

Neste ámbito promoveranse iniciativas políticas de colaboración na defensa e protección dos lexítimos intereses dos/as consumidores/as, de fomento do seu tecido asociativo e de colaboración coa administración autonómica. Son as que se expoñen a continuación:

9.1.- Asociacionismo e medios municipais

- Fomentar o movemento asociativo dos/as consumidores/as no ámbito local.
- Poñer en funcionamento e/ou potenciar a Oficina Municipal de Información ao/á Consumidor/a (OMIC), incrementando os servizos de orientación. Nos concellos que carecen de OMIC, poñer a disposición da poboación un servizo público mínimo nesta materia.

9.2.- Programas e campañas

- Elaborar programas de formación no eido do consumo utilizando os recursos educativos dispoñíbeis para formar aos/ás consumidores/as e informalos/as dos seus dereitos.
- Fomento de campañas na defensa do consumo responsable e na promoción do comercio xusto.

9.3.- Medidas de cooperación

- Coa administración galega: reforzar a colaboración no control do mercado para erradicar comportamentos lesivos.
- Coas asociacións de consumidores/as e usuarios/as e coas asociacións de empresarios/as, co fin de difundir a elaboración de códigos de comportamentos acaídos a un bo consumo e fomentando a adhesión ao Sistema Arbitral de Consumo.

10.- O deporte como base do desenvolvemento persoal

As liñas de acción política dos gobernos locais do BNG para este ámbito estarán orientadas a:

- Garantir a posibilidade de acceso á actividade físico-deportiva para todos os cidadáns e cidadás que o demandaren, sen discriminacións por razón xeográfica, de sexo, de idade,... e coa adecuada supervisión técnica.
- Promocionar, completar e coordinar o tecido asociativo deportivo.
- Prestar unha especial atención ao deporte escolar e de base optimizando as infraestruturas existentes.
- Considerar o deporte de competición no sentido amplo e non só dos deportes masivos e entendela como un estímulo e complemento da práctica da actividade físico-deportiva.

Serán **núcleos vertebradores** destas liñas de acción política: a escola, os clubs de base, o deporte federado, o deporte recreativo e os eventos deportivos.

10.1.- A escola

O BNG articulará unha política que considera a escola como primeiro núcleo, básico, para achegar os nenos e as nenas á actividade físico-deportiva. Con tal finalidade, propiciará, no ámbito municipal ou comarcal:

- Campañas de animación ao deporte nas escolas.
- Xornadas de práctica deportiva para tomar contacto cos distintos deportes.
- Competicións deportivas entre os distintos centros de ensino secundario.

10.2.- Clubs de base

- Na política de axudas primarase o modelo educativo-deportivo (diversificación deportiva, normalización lingüística, superación da discriminación de sexo,) e o traballo máis que os resultados.
- Demandarase das administracións supramunicipais o apoio necesario a estes clubs.
- Facilitarase a utilización das instalacións deportivas municipais e o asesoramento necesario para a formación de monitores/as, persoal directivo, árbitros/as...
- Potenciaranse asociacións de clubs de base, de ámbito municipal ou comarcal.
- Fomentaranse as Escolas Deportivas municipais ou comarcais, coorganizadas cos clubs ou asociacións deportivas.

10.3.- Deporte federado

- Solicitarase das administracións supramunicipais, en colaboración directa coas respectivas federacións, a adecuada dotación e mantemento das infraestruturas deportivas de propiedade municipal utilizadas polo deporte federado non de elite.
- Estabeleceranse convenios de colaboración cos clubs federados orientados á dinamización social e á implicación dos clubs na vida municipal.
- Cos clubs de elite, no seu caso, asinaranse convenios para a promoción do deporte entre a poboación escolar, por medio de visitas a centros educativos, charlas, xornadas,..., ou de facilitar o acceso ás competicións deportivas.

10.4.- Deporte recreativo

- Promoverase o deporte recreativo, como factor de lecer, para mellorar o estado físico... organizando competicións de carácter popular ou xornadas de deporte na rúa.
- Elaboraranse diversas actividades no medio natural: programas de camiñada, circuítos populares, roteiros, etc.
- Potenciarase o achegamento dos/as cidadáns/as ás instalacións deportivas e aos eventos deportivos cunha política de prezos axeitada.
- Impulsaranse campañas de sensibilización sobre os aspectos positivos da práctica do deporte.
- Potenciaranse os deportes autóctonos e os xogos populares.

10.5.- Infraestruturas deportivas

- Colaborarase coa Xunta de Galiza na elaboración dun mapa de infraestruturas deportivas a nivel galego, incluíndo a comarca como marco da diversificación deportiva.
- Realizarase un censo das instalacións deportivas públicas, municipais ou comarcais, para optimizar o seu uso.
- Habilitar e facer accesíbeis espazos naturais, rurais e urbanos, respectuosos co medio ambiente, para a práctica de actividades integradas no medio.
- Impulsarase a optimización das infraestruturas dos centros educativos para a súa utilización fora do horario lectivo, en colaboración coa administración educativa e co tecido asociativo deportivo, desenvolvendo o convenio asinado coa FEGAMP.

10.6.- Eventos deportivos

- Promoverase e facilitarase a asistencia aos partidos da selección nacional nos deportes en que xa foi creada.
- De se dar o caso, ofertaranse aqueles eventos relacionados cos deportes autóctonos, cos de maior tradición na comarca ou concello ou cos de importancia significativa polo número de practicantes.
- Promoveranse políticas de intercambio deportivo cos concellos do Norte de Portugal, por medio de convenios de colaboración.

10.7.- Participación social no deporte

Ademais da creación do correspondente Consello Municipal de Deportes, avaliarase a oportunidade de constituír fundacións ou padroados en colaboración coa empresa privada co fin de obter recursos para financiar o deporte en xeral.

11.- Achegando as novas tecnoloxías e a sociedade da información

Darase desde os concellos gobernados polo BNG un impulso decidido ás TIC, facilitando o coñecemento e o uso das novas tecnoloxías da información e da comunicación e achegándoas a toda a cidadanía.

11.1.- Medidas para o impulso das novas tecnoloxías e sociedade da información

- Impulsaranse campañas de divulgación, información e alfabetización no uso das TIC, así como a realización de cursos, tanto dirixidos á poboación en xeral como a colectivos específicos como mocidade, mulleres, desempregados, terceira idade, etc.
- Habilitaranse salas de informática con acceso gratuíto á Rede, co fin de fomentar o maior achegamento da cidadanía ás novas tecnoloxías.
- Promoción do uso do software libre e estándares abertos. O concello comprometerase co uso de estándares abertos
- Seguimento da extensión da banda larga de Internet a todos os núcleos de poboación dos concellos, con especial atención aos rurais, facendo seguimento dos convenios coas operadoras.
- No caso de non ser posíbel a curto prazo garantir o acceso por cable a Internet de banda larga, avaliarase a posibilidade de implantar a tecnoloxía *wi-fi* para garantir o acceso á rede por parte de toda a cidadanía.

11.2.- Medios de comunicación municipais

Impulso á creación de medios de comunicación municipais ou mesmo de carácter comarcal. Ademais dos soportes clásicos (xornais, radio, TV, etc.) apostarase de xeito decidido polos novos formatos de difusión. Os medios de comunicación municipais vertebraranse con base no seu papel como axente normalizador da lingua e cultura do país e instrumento de participación social. Deberán cumprir sempre unha función social e de servizo á cidadanía, velando polos criterios de obxectividade e calidade no seu funcionamento.

11.3.- A administración na rede

Dotarase aos concellos de servizos de administración electrónica de calidade, para fomentar unha relación máis fluída, rápida e transparente coa cidadanía, concretada nas seguintes medidas:

- O concello creará ou no seu caso mellorará os contidos e accesibilidade dunha páxina institucional propia, que facilite a relación entre o concello e os cidadáns a través de Internet, permitindo á cidadanía a obtención de información, formularios e documentación a través da rede. A páxina web cumprirá o estándar de accesibilidade recomendado polo "W3C".
- Impulsarase na páxina web do concello o uso da sinatura electrónica nas relacións entre o concello e a veciñanza, o que permitirá realizar diferentes trámites administrativos desde o domicilio.
- O BNG impulsará desde os concellos proxectos de dixitalización de fondos documentais.

12.- Mellorando a seguraza cidadá

O BNG desde os concellos reforzará, no marco das súas competencias, a seguraza cidadá a través dos servizos de Policía Local, Protección Civil e Bombeiros. As liñas de actuación básicas serán as seguintes:

- 1.- Desenvolvemento de mecanismos de coordinación con outros corpos e forzas de seguraza.
- 2.- Políticas preventivas en materia de seguraza cidadá con accións transversais noutras áreas, nomeadamente benestar social.
- 3.- Impulso á creación dos parques comarcais de bombeiros.
- 4.- Elaboración dun Plano de Emerxencias Municipal.
- 5.- Creación e/ou reforzamento de agrupacións de Protección Civil.

III. REXENERANDO A POLÍTICA E AFONDANDO NA DEMOCRACIA PARTICIPATIVA

1.- O BNG, garantía dos valores éticos na política

O BNG é garantía de gobernos municipais e cargos públicos comprometidos na súa acción política sempre co interese público e nunca co privado ou particular.

Nos concellos gobernados polo BNG desenvolveranse aquelas medidas incluídas na Lei de transparencia que sexa posíbel implementar no ámbito municipal (información pública sobre axudas e subvencións concedidas, convenios asinados, remuneracións públicas,...).

2.- Concellos transparentes e achegados aos/ás cidadáns/ás

O BNG garantirá nos concellos o trato igualitario para todas as persoas, recuperará a confianza entre as institucións e a cidadanía e abrirá vías de información cos axentes sociais e entidades representativas. Serán **liñas de actuación**:

- Crear e mellorar as canles de información aos veciños e veciñas e ás súas organizacións representativas.
- Garantir a transparencia e a equidade no acceso á función pública local e nas contratacións de persoal, de obras e servizos.
- Aplicar criterios obxectivos para a concesión de subvencións erradicando a discrecionalidade.

O **obxectivo** do BNG é configurar unha administración achegada á cidadanía, dinámica, flexíbel, accesíbel e que ofrezca servizos de calidade. Para tal fin:

- Elaboraranse cartas de servizo en que se informe dos servizos municipais, compromisos na prestación e dereitos dos/as usuarios/as.
- Simplifícaranse os procedementos facéndooos áxiles, aproveitando as posibilidades que ofrecen as novas tecnoloxías para implementar a administración electrónica.
- Fomentárase a formación e capacitación continua do persoal.

3.- Impulsando a participación cidadá na vida municipal

O BNG institucionalizará en todos os concellos a participación cidadá mediante normas e órganos que faciliten esa participación, a través de entidades representativas, nos asuntos municipais.

Os **obxectivos** son:

- Afortalar o movemento social organizado.
- Aumentar a consciencia e a corresponsabilidade da sociedade na toma de decisións.
- Facer transparente a xestión municipal.

Os **instrumentos** de participación cidadá que o BNG porá en marcha e desenvolverá en todos os concellos serán:

1. **Rexistro Municipal de Asociacións**, para o recoñecemento e verificación da representatividade das entidades sociais que participan no ámbito do concello.
2. **Regulamento Orgánico Municipal, que** desenvolverá e concretará as normas de funcionamento da Corporación Municipal afondando na democratización da institución e no reforzamento dos dereitos de participación e información dos representantes dos/ás cidadáns/ás.
3. **Regulamento de Participación Cidadá que** recollerá os dereitos, organismos e mecanismos de acceso e participación cidadá na vida municipal, entre eles os consellos territoriais, de parroquia ou barrio, e os consellos sectoriais.
4. A través dos mecanismos de participación cidadá poranse en marcha fórmulas específicas que faciliten a participación veciñal na elaboración dos **orzamentos municipais**.

Os gobernos do BNG potenciarán o **asociacionismo**, apoiarán as súas actividades e integraranas na programación municipal mediante convenios de colaboración.